

REFERAT Dialogforum på socialområdet d. 19-02-2024

Mødedato Mandag d. 19. februar 2024 kl. 13:00

Mødested Konferencelokalet, Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Velkomst.....	3
Præsentation af Socialområdet i Region Midtjylland.....	4
Tema: Magtanvendelser på det specialiserede socialområde.....	6
Godkendelse af referat og opfølgning på sidste møde.....	8
Henvendelse om anvendelse af eksternt personale i Specialområde Hjerneskade.....	9
Aktuelt fra borger- og pårørenderepræsentanterne og -foreningerne.....	10
Aktuelt fra det regionale socialområde.....	11
Prioriterede emner i dialogforum på socialområdet samt mødeplan for 2024.....	12
Gensidig orientering.....	14
Mødedeltagelse.....	15

Punkt 1: Velkomst

1-01-73-7-22

Sagsfremstilling

Velkomst og gennemgang af programmet for mødet v. Else Søjmark, ny formand for dialogforum på socialområdet.

Else Søjmark har den 1. januar 2024 erstattet Lone Dybdal Madsen som medlem af og formand for dialogforum på socialområdet.

Praktiske oplysninger

Mødet holdes mandag den 19. februar 2024 kl. 13.00-16.00.

Mødet foregår i Regionshuset Viborg, Skottenborg 26, 8800 Viborg. Mødet afholdes i konferencelokalet i stuen.

Der er vedlagt et oversigtskort over Regionshuset Viborg, hvor der også er markeret parkeringspladser.

Beslutning

Velkomst og præsentation ved formand Else Søjmark.

Else Søjmark er af regionsrådet udpeget som ny formand for dialogforum på socialområdet.

Bilag

Oversigtskort over Regionshuset Viborg

Punkt 2: Præsentation af Socialområdet i Region Midtjylland

1-01-73-7-22

Sagsfremstilling

På mødet vil socialdirektør Ann-Britt Wetche give en overordnet præsentation af Socialområdet i Region Midtjylland.

Ann-Britt Wetche vil blandt andet belyse regionens rolle på det specialiserede socialområde samt introducere til Socialområdets specialområder, tilbud og målgrupper. Der vil ligeledes være en kort orientering om nogle af de initiativer, der aktuelt arbejdes med på Socialområdet som følge af Socialområdets visions- og udviklingsplan mm.

Socialområdet i Region Midtjylland

Socialområdet i Region Midtjylland driver en række specialiserede bosteder og dagtilbud for mennesker med nedsat fysisk, psykisk eller social funktionsevne.

Region Midtjyllands sociale bosteder, institutioner og dagtilbud er samlet i følgende otte specialområder, der hver især besidder en høj faglig ekspertise og specialisering i forhold til deres særlige målgruppe og område:

1. Specialområde Autisme (SAU)
2. Specialområde Hjerneskade (SOH)
3. Specialområde Socialpsykiatri Voksne (SVO)
4. Specialområde Udviklingshandicap (SUA)
5. Specialområde Børn og Unge (SBU)
6. Specialområde Kriminalitetstruede og Dømte Børn og Unge (DOK)
7. Specialområde Kommunikation og Handicap (IKH)
8. Specialområde Holmstrupgård (HOL).

Der er vedlagt et kort, der viser socialområdets tilbud.

Specialområderne leverer ydelser og tilbud på lige fod og i konkurrence med private og offentlige udbydere.

Hvert år indgår Region Midtjylland en rammeaftale med regionens 19 kommuner om forbruget af tilbud i det kommende år. Rammeaftalen sætter desuden fokus på udviklingen af det sociale område.

Man kan læse mere om Socialområdet i Region Midtjylland her: [Socialområdet i Region Midtjylland](#).

Der er i alt afsat 30 minutter til punktet.

Beslutning

Socialdirektør Ann-Britt Wetche præsenterede Socialområdet i Region Midtjylland.

Ann-Britt Wetche redegjorde først for de generelle rammer for det regionale socialområde. Det er kommunerne, der har myndighedsansvaret i forhold til borgerne i kommunen, herunder for at finansiere ophold på sociale tilbud – uanset om det er kommunale tilbud, regionale tilbud eller private tilbud.

Det regionale socialområde er således alene leverandør af tilbud. Regionernes tilbud er til borgere med komplekse og særlige behov, og regionerne har leverandøransvar på det specialiserede socialområde på et overordnet niveau, men ikke i forhold til den enkelte borger.

Regionerne leverer således ydelser og tilbud på lige fod og i konkurrence med private og offentlige udbydere.

Samarbejdet mellem kommuner og region på socialområdet reguleres i en rammeaftale, der blandt andet fastlægger kapaciteten i regionen samlet set og takstniveauer mm.

Rammerne på socialområdet betyder, at Socialområdet hele tiden skal være fleksible og tilpasse sig i forhold til kommunerne og borgernes behov.

Ann-Britt Wetche orienterede herefter om Socialområdet i Region Midtjylland. Socialområdet i Region Midtjylland er opdelt i otte specialområder, der har hver deres målgrupper.

I alt er der 801 helårspladser i boformer og døgntilbud og 570 helårspladser i dagtilbud. Der er ca. 2.400 heltidsstillinger i Socialområdet. Der er borgere fra 79 kommuner i Socialområdet i Region Midtjylland.

Ann-Britt Wetche orienterede afslutningsvist om de indsatser, der med udgangspunkt i den politisk vedtagne Visions- og udviklingsplan for socialområdet i Region Midtjylland prioriteres på kort sigt i 2024 og på lidt længere sigt i 2025-2027.

På kort sigt er det blandt andet formulering af en ny borger- og pårørendepolitik, styrkelse af samarbejdet med kommunerne, fuld implementering af "Ordet er dit" mm.

På baggrund af oplægget var der en drøftelse af den geografiske placering af de regionale sociale tilbud i Region Midtjylland, da der kun er ganske få tilbud i den vestlige del af regionen.

Dialogforum aftalte, at man gerne vil følge tendenserne i brugen af de regionale tilbud. Dialogforum får derfor en ny status på et senere møde.

Dialogforum efterspurgte desuden et kort over regionale sociale tilbud i hele Danmark. Det blev aftalt, at administrationen undersøger, om det er muligt at udarbejde et sådant kort til et kommende møde.

Bilag

Kort over socialområdets afdelinger 2024

Præsentation af Socialområdet i Region Midtjylland

Punkt 3: Tema: Magtanvendelser på det specialiserede socialområde

1-01-73-7-22

Sagsfremstilling

Dialogforum på socialområdet har en temadrøftelse om magtanvendelse på det specialiserede socialområde i Region Midtjylland.

Indledningsvist vil kvalitetskonsulent Mette Hofmeister Jensen fra Socialstaben give en kort status på arbejdet med forebyggelse, håndtering og læring af magtanvendelser på Socialområdet i Region Midtjylland. Herunder eksempler på særlige opmærksomhedspunkter og indsatsområder, som man de seneste år har arbejdet med og aktuelt arbejder med på tværs af socialområdet.

Ledere og medarbejdere fra Socialrådets specialområder og tilbud i Region Midtjylland vil dernæst fortælle om og give eksempler på, hvordan man i specialområderne i praksis arbejder med at forebygge, håndtere og lære af magtanvendelser.

Tilbudsleder Lizette Hoffensitz Nielsen fra Grankoglen på Specialområde Udviklingshandicap fortæller om, hvordan man gennem systematisk, dataunderstøttet praksis og inddragelse af tilbuddets voksne borgere er lykkedes med at nedbringe antallet og omfanget af magtanvendelser på tilbuddet betragteligt.

Pædagogisk konsulent Morten Fjord fra Specialområde Børn og Unge fortæller om specialrådets arbejde med en helt ny undervisningsform, Simulationstræning, der giver medarbejdere på det socialfaglige område bedre muligheder for på egen krop at øve konfliktnedtrapning samt forebyggelse af magtanvendelser i deres arbejde med anbragte børn og unge. En metode der allerede nu ser ud til at give færre konflikter, bidrage til øget livskvalitet og et bedre arbejdsmiljø.

Under temaet vil forskellige typer og aspekter af magtanvendelser på Socialområdet blive belyst samt nogle af de dilemmaer, der i praksis kan være forbundet med arbejdet med disse.

Der er herefter en drøftelse af temaet i dialogforum med henblik på at give et borger- og pårørendeperspektiv på og input til det videre arbejde med forebyggelse af magtanvendelser på Socialområdet i Region Midtjylland.

Som indledning til drøftelsen er der mulighed for, at medlemmerne af dialogforum kan fortælle om, hvad man fra borger/pårørende/foreningens side oplever som særligt udfordrende eller som særligt vigtigt at drøfte i forhold til magtanvendelser. Der vil også være mulighed for at fortælle om gode eksempler og initiativer i forhold til magtanvendelser.

Som baggrundsmateriale er Socialrådets årsrapport om magtanvendelser i 2022 vedlagt. Rapporten for 2023 er under udarbejdelse. I rapporten kan man læse se data om magtanvendelser samt læse om, hvordan der arbejdes med magtanvendelsesområdet i Socialområdet.

Der er i alt afsat 1 time og 30 minutter til temadrøftelsen.

Beslutning

Dialogforum på socialforum havde et tema om magtanvendelser.

Kvalitetskonsulent Mette Hofmeister Jensen fra Socialstaben orienterede indledningsvist om status på arbejdet med forebyggelse, håndtering og læring af magtanvendelser i socialområdet i Region Midtjylland.

Magtanvendelser skal altid ske med udgangspunkt i, at det er sidste udvej efter, at alle pædagogiske og andre tiltag er forsøgt.

Der er i Socialområdet meget stor fokus på forebyggelse af magtanvendelser samt på korrekt magtanvendelse, når det undtagelsesvist er nødvendigt. Der er således en række uddannelsesstilbud til de ansatte.

Der er ligeledes stor opmærksomhed på at magtanvendelser skal rapporteres korrekt – også så der kan drages læring af dem i organisationen. Indberetningerne analyseres således af særlige magtkoordinatorer m.fl., og der følges op på læringen fra dem både lokalt og i socialområdet som helhed.

Mette Hofmeister Jensen oplyste, at Socialtilsynet vurderer kvaliteten af arbejdet med magtanvendelser til at være høj på Socialområdet i Region Midtjylland og stigende fra 2019 til 2023.

Tilbudsleder Lizette Hoffensitz fortalte herefter om, hvordan man konkret arbejder med nedbringelse af magtanvendelser på Grankoglen i Specialområde Udviklingshandicap.

Grankoglen er et tilbud til borgere med Prader-Willis syndrom, og beboerne kan være udadreagerende i visse situationer. På Grankoglen er man derfor som noget nyt begyndt at udarbejde såkaldte "flowcharts" i relation til særligt udfordrede borgere – i samarbejde med borgeren selv.

Med flowchartet kan medarbejderne meget hurtigt se, hvordan de skal reagere i forhold til borgeren, hvis der er optræk til en tilspidset situation. Så situationen deeskaleres, og man undgår unødige magtanvendelser.

På Grankoglen har der været en meget positiv effekt, at den nye tilgang. Fra man tog den nye metode i brug i 2021 og frem til 2023 har der været et tydeligt fald i antallet af magtanvendelser og magtanvendelserne er blevet meget kortere.

Det sidste oplæg var ved pædagogisk konsulent Morten Fjord, der fortalte om simulationstræning på Specialområde Børn og Unge.

Simulationstræningen består i, at medarbejderne i Specialområde Børn og Unge sammen med skuespillere fysisk afprøver diverse typiske situationer fra deres daglige arbejde i et læringsmiljø. Herved trænes medarbejderne i, hvordan de reagerer kropsligt i en afmagtssituation. Herved undgås u hensigtsmæssige reaktioner fra medarbejderens side i en konfliktsituation.

Simulationstræningen er et godt supplement til den mere teoretiske træning/undervisning i forebyggelse af magtanvendelse. Siden implementeringen af simulationstræningen er der sket et fald i antallet af magtanvendelser i Specialområde Børn og Unge.

Der var herefter en drøftelse i dialogforum af temaet om magtanvendelser, hvor foreningsrepræsentanterne først redegjorde for, hvad der er vigtigt for deres forening i forhold magtanvendelsesområdet.

Det er opfattelsen, at der arbejdes fokuseret og systematisk med magtanvendelser i Socialområdet og med stor ledelsesmæssig fokus og opbakning. Der var tilfredshed med, at der arbejdes databaseret og ikke med "synsninger".

Der blev desuden tilkendegivet stor opbakning til indsatsen i Socialområdet i forhold til uddannelse og (fysisk) træning i at forebygge og håndtere magtanvendelser – både af hensyn til borgeren og personalet. I den forbindelse var der stor ros til de to nye tiltag om flowcharts og simulationstræning, og der blev opfordret til at styrke denne typer af indsatser og træning. Der var også en opfordring til at arbejde med at undgå "snublekæder".

I den efterfølgende drøftelse i dialogforum blev det tydeliggjort, at balancen mellem omsorgspligt og magtanvendelse er noget, der er dybt indlejret i arbejdet i socialområdet og et dilemma, som man kontinuerligt arbejder med hos personalet og ledelsen.

Der var desuden en drøftelse af den måde, som magtanvendelser opgøres på, og et ønske om bedre at kunne adskille forskellige typer af magtanvendelser. Eksempel magtanvendelser, der er forhåndsgodkendte, fra andre typer magtanvendelser. Det blev i den forbindelse efterspurgt muligheden for en landsdækkende database over magtanvendelser, så man kan se fælles udfordringer, mønstre på tværs mm.

Der var afslutningsvist en opsamling på temadrøftelsen:

Socialområdet i Region Midtjylland arbejder systematisk, fokuseret og kontinuerligt med forebyggelse og håndtering af magtanvendelser, blandt andet gennem uddannelse og træning af ledere og medarbejdere. Data viser, at området lykkes med at nedbringe og reducere magtanvendelserne.

Der arbejdes databaseret med at forbedre indsatsen, og der drages på systematisk vis læring af de indrapporterede magtanvendelser.

Det blev aftalt, at dialogforum får en ny status på magtanvendelser i Socialområdet i Region Midtjylland om ca. ½-1 år.

Bilag

Årsrapport 2022 - Magtanvendelsesområdet

Punkt 4: Godkendelse af referat og opfølgning på sidste møde

1-01-73-7-22

Resume

Godkendelse af referat fra mødet den 27. november 2023 i dialogforum på socialområdet samt opfølgning fra mødet.

Indstilling

Det indstilles,

at referatet godkendes.

Sagsfremstilling

Godkendelse af referat fra mødet den 27. november 2023 i dialogforum på socialområdet.

Referatet er vedlagt.

Socialdirektør Ann-Britt Wetche vil under dette punkt orientere om opfølgning på det sidste møde i dialogforum på socialområdet.

Beslutning

Dialogforum på socialområdet godkendte referatet.

Ann-Britt Wetche orienterede kort om opfølgning fra sidste møde.

Bilag

Referat fra møde den 27. november 2023

Punkt 5: Henvendelse om anvendelse af eksternt personale i Specialområde Hjerneskade

1-01-73-7-22

Resume

Jette Sloth Flohr har anmodet om en orientering om anvendelse af eksternt personale i Specialområde Hjerneskade.

Indstilling

Det indstilles,

at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Jette Sloth Flohr, Hjerneskadeforeningen, har anmodet om, at det regionale dialogforum på socialområdet på mødet den 19. februar 2024 får en orientering om anvendelse af eksternt personale i specialområde Hjerneskade.

Jette Sloth Flohr anmoder samtidig om, at der redegøres for, hvordan Socialområdet sikrer introduktion og oplæring af eksternt personale i forhold til den særlige målgruppe i specialområdet samt følger op på kvaliteten i forhold til behandlingen af borgerne.

Jette Sloth Flohr vil på mødet indledningsvist kort redegøre for baggrunden for henvendelsen om dette emne.

Socialdirektør Ann-Britt Wetche vil herefter orientere om anvendelse af eksternt personale i specialområde Hjerneskade, herunder sikring af den socialfaglige og sundhedsfaglige indsats.

Beslutning

Sagen blev udsat.

Punkt 6: Aktuelt fra borger- og pårørenderepræsentanterne og -foreningerne

1-01-73-7-22

Sagsfremstilling

Borger- og pårørenderepræsentanterne i dialogforum orienterer om nyt fra foreningerne mm.

Beslutning

Annie Røn fra Bedre Psykiatri orienterede om, at Bedre psykiatri i foråret 2024 udbyder kurser til pårørende til personer med psykisk sygdom. I første omgang bl.a. i Silkeborg, Viborg og Aarhus. Man kan læse mere på følgende link: [Kursusforløb for pårørende - Bedre Psykiatri](#)

Punkt 7: Aktuelt fra det regionale socialområde

1-01-73-7-22

Sagsfremstilling

Der orienteres på mødet om aktuelt inden for det regionale socialområde i Region Midtjylland.

Beslutning

Else Søjmark, formand for dialogforum, orienterede om, at Trygfonden har givet en større donation til et femårigt projekt, der skal hjælpe autistiske mennesker ind på arbejdsmarkedet. Som led i dette projekt vil der blive mulighed for at ansætte peermedarbejdere på autismeområdet. Specialområde Autisme, Aarhus Kommune, Syddjurs Kommune, Låsby Skole og Holmstrupgård deltager i projektet.

Socialdirektør Ann-Britt Wetche orienterede om, at takstprojektet, der skal gøre taksterne mere gennemsigtige for kommuner og borgere/pårørende, fylder meget p.t. i Socialområdet, da det skal implementeres her i 2024.

Ann-Britt Wetche orienterede desuden kort om en række nye forskningsprojekter i Socialområdet i Region Midtjylland, der netop er tildelt støtte fra Socialområdets Forskningspulje. Det er blandt andet projekter om forebyggelse af magtanvendelser, beroligende indsatser i forhold til borgere med erhvervet hjerneskade og udvikling af kommunikationsformer for autistiske borgere uden sprog.

Punkt 8: Prioriterede emner i dialogforum på socialområdet samt mødeplan for 2024

1-01-73-7-22

Resume

Der fremlægges en oversigt over prioriterede emner til møderne i dialogforum på socialområdet samt forslag til temaer og mødesteder for forummets møder i 2024.

Indstilling

Det indstilles,

at mødeplanen for 2024 med temaer og besøgssteder godkendes.

Sagsfremstilling

Dialogforum på socialområdet drøfter løbende hvilke temaer, der skal prioriteres på forummets møder.

Der er p.t. aftalt følgende temaer til de kommende møder:

- Borger- og pårørendeindflydelse og -inddragelse samt samarbejde med civilsamfundet
- Dilemmaer i relation til magtanvendelser kontra selvbestemmelsesretten og omsorgsforpligtelse
- Handicapkonventionen. Særligt i forhold til autister og udviklingshæmmede med dom
- Viden om og muligheder/begrænsninger for personer med handicap, fx døv-blinde
- Arbejdet med kompetenceudvikling i Socialområdet i Region Midtjylland
- Synlighed af og kendskab til de højt specialiserede tilbud på socialområdet
- Rammer og vilkår for finansieringen af de specialiserede regionale tilbud
- Anvendelse af velfærdsteknologi i det specialiserede socialområde (rammer, muligheder, etiske dilemmaer mm.)
- Misbrugsproblematikker.

På mødet den 4. september 2023 blev det aftalt, at temaerne om misbrugsproblematikker og om dilemmaer i forhold til magtanvendelser, selvbestemmelsesret og omsorgspligt skal prioriteres på de kommende møder i dialogforum.

Mødeplan for de kommende møder i dialogforum på socialområdet

Dato	Tema	Mødested
Den 19. februar 2024	Dilemmaer i relation til magtanvendelser kontra selvbestemmelsesretten og omsorgsforpligtelse.	Regionshuset Viborg.
Den 13. maj 2024	Ny borger- og pårørendepolitik på Socialområdet i Region Midtjylland (fra visions- og udviklingsplanen).	Specialområde Udviklingshandicap (det konkrete tilbud er under afklaring).
Den 20. september 2024	Misbrugsproblematikker.	Da temaet går på tværs af socialområdet, foreslås mødet holdt i Regionshuset Viborg.
Den 25. november 2024	Anvendelse af velfærdsteknologi på det specialiserede socialområde.	Specialområde Kommunikation og Handicap (IKH).

Beslutning

Dialogforum på socialområdet godkendte mødeplanen for 2024 med temaer og besøgssteder, herunder at mødet den 13. maj afholdes på Gårdene i Paderup ved Randers.

Mødeplanen for resten af 2024 er således følgende:

Dato	Tema(er)	Mødested
Den 13. maj 2024	Præsentation af Gårdene og specialområde Udviklingshandicap. Ny borger- og pårørendepolitik på Socialområdet i Region Midtjylland (fra visions- og udviklingsplanen).	Gårdene (Randers), Specialområde Udviklingshandicap
Den 20. september 2024	Misbrugsproblematikker.	Regionshuset Viborg
Den 25. november 2024	Præsentation af specialområde Kommunikation og Handicap. Anvendelse af velfærdsteknologi på det specialiserede socialområde.	Specialområde Kommunikation og Handicap (Aarhus)

Det blev desuden orienteret om, at psykiatri- og socialudvalget i Region Midtjylland vil invitere dialogforum på socialområdet til et dialogmøde ultimo 2024. Her vil der blive mulighed for en dialog med psykiatri- og socialudvalget om relevante emner.

Punkt 9: Gensidig orientering

1-01-73-7-22

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for forummets medlemmer.

Beslutning

Der var ingen emner til gensidig orientering.

Punkt 10: Mødedeltagelse

1-01-73-7-22

Beslutning

Alle var mødt, undtagen Nina Catalina Michaelsen og Jette Sloth Flohr, der havde meldt afbud.

Mødet startede kl. 13.00 og blev hævet kl. 15.45.